

MUNI
ECON

Dlouhodobý investiční produkt

v porovnání s doplňkovým penzijním spořením

DIP

Dlouhodobý investiční produkt

DPS

Doplňkové penzijní spoření

- *zákonem regulované* nástroje, jejichž cílem je motivovat občany, aby si na stáří vytvořili dodatečný finanční polštář
- *státem podporovaný* způsob, jak co nejvíce zmírnit finanční propad spojený s odchodem do důchodu

O co se jedná?

- DPS i DIP jsou tzv. *produkty spoření na stáří*, dle § 15a odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

DPS

- DPS je od roku 2013 nástupcem předchozího *penzijního připojištění (PP)*
- v rámci DPS prostředky klienta vždy investuje daná penzijní společnost, a to dle pravidel daného fondu

DIP

- DIP je od roku 2024 novým produktem spoření na stáří
- v rámci DIP může prostředky klienta investovat buď poskytovatel DIP (na základě domluvených pravidel, většinou standardizovaných pro různé skupiny účastníků), nebo si je klient zcela spravuje sám

Co to je (bylo) penzijní připojištění (PP)?

- jedná se o předchůdce dnešního DPS (1994 – 2012)
- od roku 2013 již není možné uzavřít novou smlouvu PP, bylo úplně nahrazeno DPS
- účastníci PP dostali po roce 2013 možnost buď aktivně přejít do některého z účastnických fondů DPS, nebo byli automaticky převedeni do *transformovaného fondu* pod hlavičkou DPS, kde mohou nadále za dříve sjednaných podmínek spořit
- transformované fondy mají stejnou státní podporu, daňové úlevy a možnosti příspěvku od zaměstnavatele, jako účastnické fondy DPS
- **!** transformované fondy *musí garantovat nezáporné zhodnocení*, tím pádem ale nemohou investovat dynamičtěji a mají dlouhodobě velice nízké zhodnocení, které *neporáží inflaci* !

Do čeho dnes můžete investovat?

DPS

- účastnické fondy nabízené danou penzijní společností

Typ účastnického fondu	Složení
Konzervativní	Dluhopisy + hotovost
Vyvážený	Dluhopisy + akcie
Dynamický	Převážně akciové tituly
Alternativní	Př. akcie, dluhopisy, ETFs, ale i nemovitosti, komodity, deriváty
Kombinovaná strategie	

- **!** zákonem stanovené automatické převedení na konzervativnější strategii (postupně) 10 let před možným začátkem čerpání penze – je možnost individuálně zrušit **!**

DIP

- peněžní prostředky (*hotovost*)
- investiční cenné papíry a nástroje peněžního trhu (*např. akcie, ETF, dluhopisy a další cenné papíry dostupné na burze*)
- dluhopisy nebo obdobné cenné papíry (*vydané členskými státy EU, jejich centrálními bankami nebo komerčními bankami se sídlem v EU*)
- cenné papíry kolektivního investování (*např. podílové fondy*)
- **deriváty** (*které nejsou investičním cenným papírem a jsou sjednány výhradně za účelem zajištění majetku vedeného v dlouhodobém investičním produktu, je-li hodnotou, ke které se vztahuje hodnota tohoto nástroje, úroková míra, měnový kurz nebo měna*)
- **!** neumožňuje investovat do firemních dluhopisů, které nejsou obchodovány na regulovaném trhu, ani do některých dalších aktiv, jako jsou nemovitosti, komodity, umělecká díla nebo investice do cenných papírů na páku (tj. využití cizího kapitálu na financování investice) **!**

Příspěvky státu a daňové úlevy (zaměstnance)

DAŇOVÉ ÚLEVY

- možnost odečíst od základu daně z příjmů příspěvky až do výše 48 000,- ročně
- tento limit platí pro všechny daňově podporované produkty spoření na stáří a pojištění dlouhodobé péče dohromady (tj. DIP, DPS, investiční životní pojištění (IŽP) a pojištění dlouhodobé péče)

PŘÍSPĚVKY OD STÁTU

DPS

- příspěvek ve výši 20 % měsíčního vkladu zaměstnance
- minimální měsíční vklad pro přiznání příspěvku od státu činí 500,-; maximální vklad pro příspěvek činí 1 700,-
- až vložené peníze, které přesáhnou částku 1 700,-, je možné odečíst od daňového základu
- **!** starobní důchodci nemají na státní příspěvek nárok bez ohledu na výši jejich vkladu **!**

DIP

- stát příspěvek *neposkytuje*, celý vklad (do výše 48 000,- ročně) je možné odečíst od základu daně

Příspěvky státu a daňové úlevy (zaměstnanec)

	Měsíční příspěvek klienta (v Kč)	500	600	700	800	900	1 000	1 100	1 200	1 300	1 400	1 500	1 600	1 700	2 000	3 000	4 000	5 000	5 700	
DPS	Státní příspěvek	100	120	140	160	180	200	220	240	260	280	300	320	340						
	Roční daňový odpočet	-												3 600	15 600	27 600	39 600	48 000		
	Roční úspora na dani*	-												540	2 340	4 140	5 940	7 200		
DIP	Roční daňový odpočet	6 000	7 200	8 400	9 600	10 800	12 000	13 200	14 400	15 600	16 800	18 000	19 200	20 400	24 000	36 000	48 000			
	Roční úspora na dani*	900	1 080	1 260	1 440	1 620	1 800	1 980	2 160	2 340	2 520	2 700	2 880	3 060	3 600	5 400	7 200			

- při vkladu 1 700,- do DPS → maximální výše příspěvku od státu
- při vkladu 4 000,- do DIP → maximální výše daňové úlevy
- při vkladu 5 700,- do DPS → maximální výše příspěvku od státu i daňové úlevy
- **!** při kombinaci produktů platí daňová úleva pro všechny příspěvky dohromady **!**

*za předpokladu, že sazba daně z příjmů fyzických osob činí u osoby 15 % (při příjmu nad 3násobek průměrné mzdy je sazba daně 23 %)

Příspěvky zaměstnavatele

- stejné podmínky pro **DPS** i **DIP**
- příspěvky *do výše 50 000,- ročně* jsou pro zaměstnavatele daňově uznatelným nákladem
- **MUNI** příspěvek je ve výši *2 % tarifu*
- příklad: docent s měsíčním tarifem 48 600,- Kč
 - *MUNI zaměstnanci měsíčně přispívá 972 Kč a je to pro ni dodatečný náklad práce*
 - *pokud by MUNI docentovi zvýšila mzdu a náklad práce by byl stejný (972 Kč měsíčně), po zaplacení všech daní a poplatků by se čistá mzda zaměstnance zvýšila o 533 Kč (celková mezní daň z práce je 45,1 %)*
 - *stejně mezní dani z práce čelí všichni zaměstnanci na MUNI. Pouze zaměstnanec s příjmy vyššími než 3násobek průměrné mzdy má celkovou mezní daň z práce vyšší - 51,1 %*

Poplatky (za vedení)

DPS

Typ fondu	Poplatek za správu (max)	Výkonnostní poplatek (max)
Konzervativní	0,4%	10%
Vyvážený	1%	15%
Dynamický	1%	15%
Alternativní	1%	15%

pro zajímavost ↓

Transformovaný (penzijní připojištění)	0,8%	10%
--	------	-----

- souhrnný poplatek (TER) se pohybuje od 0,4 % po 3 % z hodnoty aktiv ročně

DIP

- poplatky *nejsou* zákonem regulovány
- v dlouhém období (např pro smlouvu mezi 35. až 65. rokem života zaměstnance) mají poplatky velký vliv na hodnotu naspořených aktiv
- poplatky měříme pomocí TER (total expense ratio), kdy výše poplatků by ideálně neměla přesahovat 1 % hodnoty aktiv ročně (ale ideálně méně)
- dnešní poskytovatelé DIP mají souhrnný poplatek v rozmezí 0 % až 1,0 % z hodnoty aktiv ročně

Podmínky čerpání prostředků (kdy můžu čerpat + daně)

- pravidlo 60 / 120 (dovršení 60 let, spoření alespoň po dobu 120 měsíců)
 - platí pro DPS i DIP; při nedodržení (odbytné) vrací účastník uplatněné daňové odpočty a státní příspěvky za posledních 10 let

– daně ↓

DPS – zdanění

Typ čerpání		Příspěvky zaměstnavatele	Výnosy
Starobní penze na dobu určenou	> 10 let	0%	0%
	< 10 let	0%	15%
Invalidní penze na dobu určenou		0%	0%
Jednorázové vyrovnání		0% (15%)	15%
Odbytné		15%	15%

DIP – zdanění

- upravuje zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů
- výnos ani příspěvky zaměstnavatele se nedaní za podmínky dodržení:
 - časového testu (od pořízení cenného papíru uplynuly alespoň 3 roky)
 - nebo
 - hodnotového testu (příjem z prodeje ≤ 100 000 Kč / rok)

Předdůchod

- = starobní penze na určenou dobu poskytovaná **! pouze z DPS !**
- nejedná se o předčasný důchod *(tedy státem vyplácený důchod)*
- neovlivní výši osobního vyměřovacího základu, ze kterého se počítá státní starobní důchod *(jedná se o tzv. vyloučenou dobu)*
- **! nespadá do doby pojištění ani náhradní doby pojištění !** *(jeho čerpání se nezapočítává do lhůty potřebné ke vzniku nároku na starobní důchod)*
- předdůchodce je z pohledu zdravotního pojištění státním pojištěncem
- nejdříve do něj lze vstoupit *5 let* před věkovou hranicí potřebnou pro vznik nároku na řádný starobní důchod
- délka výplaty je minimálně *2 roky*
- nejnižší vyplácená měsíční částka musí odpovídat alespoň *30 % průměrné hrubé mzdy* za předchozí kalendářní rok
- předdůchodce může být ekonomicky aktivní (částečný úvazek, dohoda)
- dva příklady:
 - Důchodový věk zaměstnance je 65 let a v 62 letech mu zdravotní problémy neumožňují pokračovat v práci (současně nemá nárok na invalidní důchod). Pokud zaměstnanec splňuje pravidla (nově 40 let pojištění), může požádat o předčasný důchod, který však bude výrazně krácený a po dobu následujících 3 let bude jen částečně valorizovaný. Zaměstnanec ale může požádat i o předdůchod a v okamžiku dosažení 65 let o řádný starobní důchod.
 - Důchodový věk zaměstnance je 65 let a v 62 letech se rozhodne změnit profesi nebo snížit výši úvazku. Nově pracuje jen na 50 % plného úvazku a zbylý čas věnuje svým zálibám. Aby kompenzoval pokles příjmu, využije předdůchod. V okamžiku dosažení důchodového věku (65 let) se rozhodne, jestli pracovní příjmy za předchozí tři roky budou započítány do jeho osobního vyměřovacího základu.

Hlavní rozdíly a doporučení

aneb na co je dobré myslet

- DPS je dnes více automatizovaný a nevyžaduje takovou finanční gramotnost jako DIP; toto se bude časem měnit ve prospěch DIP
- v DPS je jen málo důvodů pro setrvání v transformovaných nebo konzervativních fondech
- DIP dává větší flexibilitu a svobodu ve volbě investičních instrumentů, což současně může zvýšit riziko ztráty
- DPS umožňuje příspěvek státu, jeho význam je ale v dlouhodobé perspektivě nižší, než výnosnost fondu a jeho poplatky
- oba dva produkty poskytují daňové úlevy jak na straně účastníka, tak na straně zaměstnavatele
- DPS má dnes výrazně vyšší poplatky než DIP; ty v dlouhodobém horizontu výrazně snižují výnos
- v případě DIP doporučujeme spíše investice do široce konstruovaných akciových indexů (ETF) než výběr jednotlivých akcií
- z důvodu možnosti předdůchodu je vhodné mít po 50. roku života založený i DPS
- zcela zásadní pro volbu portfolia produktů na stáří je finanční gramotnost a ochota se dále vzdělávat (věnovat tomu čas)